

Vigtiskål. — 4) Af lag och bruk stadgad olika mått för bestämmandet af kroppars vikt genom vägning. I Sverige finnas många slags *v-er*, såsom: *Viktualie-, Medicinal-, Mynt-, Metall- eller Stapelstads-, Tackjärns-, Bergs-, Uppstads-, Probervigt* (se dessa ord). — 5) Lod. *V-erna till ett ur.* — 6) (fig.) Betydenhet. *En man af v. En sak af v. Hans vittnesmål är af v. Ämnets v. Lägga v. på,* förklara för vigtig, maktpåliggande. *Lägga v. på, gifva v. åt,* gifva eftertryck åt. *Derpå ligger mycken v.,* det är mycket maktpåliggande. — *Syn.* Vigtighet, Betydenhet, Betydelse, Angelägenhet.

VIGTIG, vicktigg, a. 2. 1) Som har god vikt, väger mycket. *V. råg.* Bildar sammansättningarne Fullviktig, Underviktig. — 2) (fig.) Af betydning, maktpåliggande, afgörande, angelägen. *V-t embete. V. tjänst, syssla. V-a saker, ärenden, angelägenheter. V-a skdl.* Brukas i neutrum af superlativet ofta substantivt, t. ex.: *Det v-aste af allt är, allt . . .*

VIGTIGHET, f. 3. 1) Betydlig vikt. *Varans v. — 2)* (fig.) Betydenhet, vikt.

VIGTLÖD, n. 3. Större eller mindre stycke af någon fast kropp, vanligen af metall, hvars tyngd är förut bestämd, och som vid vägning användes för frambringandet af jernvigt med den kropp, som skall vägas, d. v. s. till bestämmande af dess vikt.

VIGTMAKARE, m. 3. En som förfärdigar allehanda slags vigtlod.

VIGTMÅTT, n. 3. Se *Vigt*, bem. 4.

VIGTSENHET, f. 3. Antagen enhet för vikt-måttet.

VIGTSFÖRLUST, f. 3. Afsång i vikt (bem. 1, b).

VIGTSKÅL, f. 2. Se *Vägskål*.

VIGTSTÅNG, f. 3. pl. — *stänger.* Se *Balancerstång*.

VIGTSYSTEM, v'iktsystäm, n. 3. Samteliga vigtsorter, som äro antingen mångfalder eller delar af en och samma vigtsenhet.

VIGVATTEN, v'igvåt'n, n. 3. Det i bäcken förvarade invigda vatten, som vid ingången i katolska kyrkor finnes, och hvarmed de inträdande pläga bestänka sig eller bestänkas.

VIGVATTENSKÄRL, n. 3. Kärl, som begagnas att deri förvara vigvatten.

VIGVATTENSQVAST, m. 2. Stänkvast att dermed stänka vigvatten.

VIK, f. 2. (ursprungl: Veck, af *Vika*) Större eller mindre fördjupning uti haf-, sjö- eller flodstrand. — *Syn.* Bugt, Baj.

VIKA, v. a. 3. Impf. *Veck.* 1) Böja. *V. armen.* — 2) Böja ändan, kanten af ett föremål inåt, så att det kommer att ligga dubbelt. Göra veck på. *V. ett papper, ett kort. V. i flera veck. V. af, göra veck på. V. ihöp, vika tillsammans. V. 'n,* se *Invika. V. ned, tillbaka, upp, ut,* i riktning nedåt, tillbaka, uppåt, utåt. *V. sönder, vika något så, att det går sönder. V. undan, öfver, vika något så, att det aflägsnas, kommer att ligga öfver något. — V. n. 1)* Gå undan, draga sig tillbaka, fly. *V. för öfvermakten. Vik bort ell. vik härifrån, du oreña ande. Jag viker icke ett steg. V. undan för en stöt. V. af ell. ur riket, rymma ur r. — 2)* Gå ifrån den väg, som man följt; ändra riktningen af sin väg, så att den kröker. *V. åt sidan. V. af vägen ell. v. af* (Jfr. *Afvika*). *V. af till venster, åt en by. Vik af till höger. V. om hörnet.* (Fig.) *V. af från pligtens väg. V. från sin pligt. — 3)* (om väg, o. s. v.) *V. af, göra krökning. Vägen viker*

der af åt höger. — 4) (fig.) Gifva efter. *V. för ens vilja. Lagen måste ofta v. för vapnen. — Vika* brukas äfv. i talesättet: *Gifva v., gifva efter,* t. ex.: *Gifva v. för någon. Så snart fienden började gifva v. Gifva v. för öfvermakten.*

VIKANDE, n. 4. Handlingen, då något vikes.

VIKARE, m. 3. eller

VIKARESKÅL, m. 2. En art af Skålläget, 3 till 6 fot lång, med bruna eller svartaktiga fläckar. Phoca variegata. Kallas äfv. Fjärdskål.

VIKARIAT, ---ät, n. 3. o. 3. Förrättande af annans tjänst eller embete. [Vic —].

VIKARIE, vikarie, m. 3. (lat. *Vicarius*, af *Vice*) Person, som förrättar annans tjänst, embete. [Vic —].

VIKARIERA, v. n. 1. Förrätta tjänsten för en annan. *V. för någon.* [Vic —].

VIKING, m. 2. (isl. *Vikingur*, af *Vig*, strid; således egentl.: stridsman, krigsman). Fordom benämning på dem, som foro ut i vikingafärd. — *Ss. V — aflotta, — alif, — ahöfding.*

VIKINGABOL, n. 3. Ställe, der vikingar hade sitt tillhåll.

VIKINGAFÄRD, c. 3. *V-er* kallades de härjningståg till sjös, som fordor af de skandinaviska nordboerna företogs till främmande länder.

VIKINGAFÄSTE, ell. — NÄSTE, n. 4. Se *Vikingabol*.

VIKINGATÅG, n. 3. Se *Vikingafärd*.

VIKINGAVÅRD, m. 2. En af de förnämsta befälhafvarne hos Skandinavien fordn konungar, hvilken ordnade de allmänna vikingatågen och hade tillsyn öfver hamnar och skär, der vikingarne företrädesvis hade sitt tillhåll.

VIKON, v'ikänn, n. 3. Se *Åkerbär*.

VIKTRIOL, se *Vitriol*.

VIKTUALIEHANDEL, viktualiehandl', m. sing. Handel med viktualier. [Vikt —].

VIKTUALIEHANDLARE, m. 3. En som idkar viktualiehandel. — Kallas äfv. Hökare.

VIKTUALIER, viktualieärr, 3. pl. (af lat. *Victus*, lifsuppehälle) Lifsmedel, matvaror. [Vikt —].

VIKTUALIEVIGT, f. sing. Svensk vikt, som nyttjas i all handel och köpenskap, indelad i lod, skålpund, lispund och skeppund.

VILD, vil'd, a. 2. (enligt *Thre*, beslägtadt med t. *Wald*, skog) 1) Säges om större djur, som lefva i fria tillståndet, för det mesta i skogar. *De v-a djuren.* Man säger äfv. *V-a bin* om sådana bin, som ej underhållas af människor; äfvenså *V. honung*, om honung af sådana bin. — Till denna bem. hörer sammansättningen *Vilddufva*.

— 2) Brukas äfven om träd och örter, som växa af sig sjelfva, utan såning ell. plantering, vård och ans. *Ett v-t träd. Växa v. V. trädgård,* der fruktträd växa vildt. — 3) Säges äfv. om frukter, som ej visa spår af människohand: ödslig, ouppbrukad, obesökt. *En v. trakt. V. natur. V-a skogar. Det v-a haf,* vida hafvet. — 4) (om människor) Som lefva i det råa naturtillståndet. *V-a folkslag, stammar. — 5)* Tygellös, utsväfvande. *En v. yngling. V-a seder. Förä ett v-t lif. — 6)* Ursinnig, rasande, vredgad, grym. *Ett v-t sinne. Hafva ett v-t utseende, v. uppsyn. — 7)* *V. smak, lukt, smak, lukt af vildt. — Vildt,* s. n. sing. 1) Se *Vildbråd. — 2)* Säges äfv. om sjöfåglar, som hafva smak af vildbråd.

VILDFAVEL, m. sing. 1) Vildbråds uppfödande för jagten. — 2) Sålunda uppfödda djur.

VILDAND, f. 3. pl. — *änder.* Se *And*.

VILDAPEL, m. sing. Vildt växande äpleträd. *Pyrus malus.*